

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Különzettségi díj a folyólat minden hónap elején
lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasabos petit sor 5 kr., többszöri vagy terje
teljes hirdetésnek előrendelési adatok

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

Helyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-UTCA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-UTCA, 186. SZ.

Kecskemét, 1890. augusztus 15.

Körülbelül egy éve, hogy a kereskedelmi miniszter merész kezdeményezése folytán a magyar állami vasúton a menetdíjakat leszállították; de nem kellett egy év sem, hogy annak az ügynevezett zóna-rendszernek előnyei kitűnjenek. A személyforgalom óriási mérvben megszorított, a vasútk bevétele tetemesen emelkedett.

És mindezt az osztrák magyar államvasút nem akarja észrevenni, avagy lehet, hogy észrevette bizó, de hát kissé feszélyezi a magyar találmány utazása.

Megvalljuk, hogy a mi részünkről nem nagyon aggódunk, ha a magyarok is nevezett osztrák vasút, azért mert drágás, kevesebbet vesz be; sőt az sem nagyon érdekel, hogy a tőlünk távol eső vidékeken milyen szállítási díjakat szed, de annyival inkább kell törődnünk a minket közvetlenül érintő forgalommal.

Egy kis utánszemléssel bárki is meggyőződhetik a kecskeméti forgalom nagy voltáról; mert semmi esetre sem mondunk nagyot, ha a kecskeméti személyforgalmat, vagyis az innen elutazó és ide megérkező s itt maradó utazók számát havonként 14—16 ezerre, tehát évenként 168—192 ezerre tesszük. Persze a legtöbb ember ezt fel sem tenné, pedig ez így van. Az is bizonyos, hogy a kecskeméti személypénztár évi bevétele haladja a 70—80,000 forint. A teherszállítási pénztár bevétele szakértők 800,000 írta teszik.

Ezen adatokból már nyilván látszik, hogy Kecskemét az osztrák magyar államvasút vonalán jelentékeny pont s a társulatnak tetemes hasznót hajt. Tudják ők is és különösen a teherszállítással igyekeznek a helyzetet kibásozni. A saját szempontjukból igazuk van, mert bizonyos, hogy ha

még oly olcsón szállítják is, senki sem hozná vissza gabonáját, hogy még egyszer felküldje; valamint azért mert drágán viszik, mégsem szállítja kocsin.

De a személyforgalomra nézve egészen ellenkezően áll s most már, miután a zóna eredménye tudva van, többé nem is kétséges. És ime mégis azt látjuk, hogy a tisztelt osztrák magyar államvasút társulat minket csak hónapról-hónapra biztat, de azért a személyszállítási díjakat még sem méréskli. Ez évi május elsejétől kezdve minden hónapra kaptunk egy kis biztatást, de eredményt semmit.

Nincs okunk egész őszintén meg nem vallani, hogy addig míg a zóna-rendszer behozza s annak eredménye ismerve nem volt, készséggel elhiittük, hogy a menetdíjak leszállítása a társulatra nézve érzékeny veszteséggel járna; ámde most már, midőn nyilvánvaló, hogy az okos vasúti politika az, amit a magyar államvasút követ, nem lehet egyebet gondolnunk, mint hogy a társulat szívesen mellőzi a kecskeméti — sőt szívesen hanyagolja a magyar érdekek szolgálatát.

Pedig Kecskemétre nézve rendkívül fontos volna, hogy Kecskemét és Budapest, sőt Szeged valamint a szomszéd állomások között a forgalom emelkedjék, amit bizonyos alig képzelhető mérvben fokozna a menetdíjak megfelelő leszállítása; mert ha már az eddigi magas szállítási díj is közel száz-ezer embert mozdított meg, minő lenne ezen vállalkozó népek mozgalmá, ha olcsóbban utazhatnák.

No de ezt az osztrák magyar államvasúttól — úgy látszik — hiába várjuk; jó lesz tehát igyekezni rajta, hogy az a konkurrens vasút épüljön minél előbb, akkor legalább egy irányban ki lesznek elégtve a mi jogos igényeink.
T r.

Emlékirat

a kecskeméti ev. ref. jogakadémiai tanárok fizetésének rendezése és javítása tárgyában:

Mélyen tisztelt Fentartó Testület!

Nem új kérdés az, amelyet ezúttal, a jelen emlékirat alakjában, kegyes fentartóink elé terjeszteni, becses figyelmükbe, jóindulatukba s jogakadémiai igaz érdekeivel, jogos kívánalmával szemben mindig tanúsított hathatós pártfogásukba és támogatásukba ajánlani bátrak vagyunk.

Önként, logikailag és természetesen a felszínre hozta ezt a kérdést a kecskeméti reform. egyház nagytiszt. és tettes Tanácsának 1887. évi december hó 18-án, 179. jegyzőkönyvi pont alatt hozott határozata, amelylyel a kecskeméti reform. főgymnasium tanárainak fizetését a kor követelményeivel, a középiskolai tanárok hivatásszerű és társadalmi szükségleteihez s mondjuk ki, hogy az egyház méltóságához képest, a viszonyok által engedett keretben felemelte és rendezte. Rendezte pedig a főtiszt. dunameléki reform. egyházkerület 1884. évi június 10-iki közgyűlésének 60. számú s 1885. évi június 11-iki közgyűlésének 56. számú határozatai értelmében akként, hogy a gymnasiumi tanárok törzsfizetését 1000 forint, lakbérét 200 forintban állapította meg s ezenkivül őket a törzsfizetés 5 %-át képező 5-öd éves pótlékkal látta el; amely ötödéves pótlék 5 évenként 50 frt, 30 évi szolgálat után 250 frt fizetésjavulást jelent.

Önként, logikailag és természetesen a felszínre hozta ezen fizetésel és rendezés a jogakadémiai tanárok fizetése rendezésének és javításának kérdését is.

Mert amely perczben rendeztetett és a jogtanári fizetés arányai fölül emeltetett, — igen helyesen és régi jogos követelményeket kielégítőleg, — a kecskeméti reform. főiskolában a középiskolai tanárok fizetése: abban a perczben logikai vaskönyvszerűséggel beállott annak elodázhatlan szükségessége is, hogy az ugyanazon főiskolában alkalmazott felsőbb iskolai jogtanárok fizetése szintén rendeztesse és aránylagosan emeltesse.

Megsértének ugyanis a kecskeméti reform. egyház nagyrabecsült intéző köréit annak még csak fölfevével is, hogy ők már a gymnasiumi tanárok fizetésének rendezése alkalmából le ne számoltak volna ezen tiszteletreméltó elhatározás folyománya saját szavaikkal* — mondja Salamon, — „többet ér annál, mint a ki egy ellenséges várost bevesz”. — De ez a módja a hatalomnak és uralomnak semmiesetre sem öröklött tulajdon; „mindenkinek meg kell küzdenie előbb önmagával, mielőtt saját én-jének urala lehet”.

„A könyvek barátja”. — A tudós szerző erről is sok vigasztalót tud mondani. Szerinte a XIX. század semmiféle produktuma nem kötelei ennyi hállára, mint az a könyvség, melylyel a könyvekhez juthatunk. A ki könyvet szereti, az sohasem lesz híján jó barátának. A könyvek olyan iskolamesterek, a kik bot és kemény szavak nélkül tanítanak, a kik nem dorgálnak, ha félreértjük őket, nem nevetnek, ha ránk bizonyítják tudatlanságunkat. Carlyle mondja, hogy egy jó könyvtár — egy, minden tanszéken különösen betöltött egyetem. — Czizero a könyv nélkül való szobát lélek nélkül való testhez hasonlítja. Saját tapasztalataiból Sir John azt ajánlja, hogy egy és ugyanazon könyvvel ne foglalkozunk sokáig. Egy óra alatt a legérdekesebb olvasmány egyhangú lesz, de a változatosság lehetővé teszi, hogy egész napot is gyönyörrel tölthetünk könyveink között. A könyvek nagy tömeget fűtolnak kell olvasnunk s csak egyes helyeken kell buzamosabban tartózkodnunk. Brongham lord mondása megfontolandó: „Egyesekről mindent kell olvasnunk s mindenkiről egyes dolgokat”. A könyvtár végtelen birodalom, parányi téren. Alttal élvezhetjük a legelőkelőbb társaságot, melynél kiválóbb a leg hatalmasabbaknak sem áll rendelkezésükre; társalognak államférfakkal, utazókkal, költőkkel s philosophokkal.

A barátságról szerzünk ismétlen

nyával és le ne vonták volna annak logikaszervi következményét: a jogtanári fizetések rendezésének önként előtérbe nyomuló szükségességét.

Mert nem tartjuk gondolatban sem megengedhetőnek azt a fölvetést, mintha a kecskeméti reform. egyház ugyanazon tanintézet egyik osztályának, a főgymnasiumnak tanárait edes, másik osztályának, a jogakadémiai tanárait pedig mostoha gyermekének kívánna tekinteni. Ellenkezőleg mélyen meg vagyunk győződve, hogy a kecskeméti reform. egyház nagytiszt. és Tek. Tanácsa ezt a kérdést a teljes paritás alapján elvileg már akkor elődöntöttek tekintette, amikor a főgymnasiumi tanárok fizetését nagylelkűleg fölemelte s hogy csak egy pillanatig is túrni volt kénytelen a jogakadémiai tanárokat, ha talán nem is lealázó, de őket mindenesetre mélyen lehangoló azon példátlan visszasságot, hogy ugyanazon intézetben magasabb fizetése legyen a középiskolai, mint a felsőbb iskolai tanároknak: ezen kénszerűség kétségkívül csakis jogakadémiai különleges helyzetben találja magyarázatát, amennyiben a fizetések rendezésének úgy a három fentartó testület közös és kölcsönös megegyezése alapján nyerhet csak kielégítő megoldást.

A kecskeméti jogakadémiai tanári kara legnagyobb mértékben méltányolni képes ez irányban a helyzet nehézségeit és épen ezért a maga részéről már eddig sem mulasztotta el a kedvező megoldás lehetőségének megkönnyítését.

Megtetete ugyanis e tekintetben a szükséges írásbeli előterjesztéseket 1889. június havában a Főtiszt. egyházkerület, mint egyik fentartó testületnél, illetve annak a jogakadémiai meglátókat kiküldöttjénél, Főtiszt. úrnál Szilády Aron úrnál, aki ez alkalommal az ügy meglehetősen ajánlott is az egyházkerület előtt.

Ugyancsak az 1889. évi október havában tartott egyházkerületi közgyűlés alkalmával, úgy az egyházkerületi tanügyi bizottság, mint a közgyűlés előtt tanárok megbízásából Csilléry Benő igazgató úr tolmácsolta a jogakadémiai tanári karunk a fizetések rendezésére vonatkozó jogos ohajlásait.

Nem új tehát ez a kérdés, hanem immár annál égetőbb. Mert érdemleges határozat — fájdalom — még ez ideig sem az egyházkerületnél, sem a helybeli reform. egyháznál nem hozott. De a kérdés megoldása

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Az élet örömei.*

Annit beszélnek, írnak az élet szenvedéseiről, gyászairól, nyomorúságairól, hogy valóságos jótétemény reánk nézve, ha hivatott kezek az érem jobbadik oldalát is mutogatják. Hogy egy ilyen könyvre szükség volt, bizonyítja az a körülmény is, hogy a Lubbock-féle először 1887-ben megjelent munkából márhúszötözezer példány fogyott el.

A szerző mindjárt kezdetben a „boldoggá levés” kötelességéről beszél. Ha a többség öszinte volna, úgy már az első fejezet fölírta egyes szemrehányás sokakra. De a figyelmeztetés azok ellen is irányul, a kik azt hiszik, hogy a saját boldogságukért való törekvés — bűn. Hogy nem úgy van, megmondják a következő szavak: „Mindenkinek kellett már éreznie, hogy egy vidám barát olyan, mint a fény sugaras nappal, mely mindent beragyog; a legtöbbször hatalmában áll, hogy a világból tetszése szerint palotát, vagy börtönt csináljon magának”. Később így szól: „Kétségkívül a legnagyobb egoista megnyugvás kell ahhoz, hogy engedjünk a melancholiának s tetszelegjünk magunknak oly gondolatokkal, mintha a sors kezében áldozatra szánt bármelyik volnánk s viselnünk kell az életlen keresztül egy csapat ránk erőszakolt jogtalanságot, melyet különben ritkán egyebek képzelődésnél. A vidámság, elégedettség — erőt kívántak;

a boldogság is művészet, melyet tanulnunk kell”. Goethe kimondja 30 éves korában: „Az igaznak, jónak, szépnek eredményét kell mutatnia életünknek”. Hiszen mindenki oly sok eszközzel rendelkezik, melyek boldoggá tehetik — s kell is, hogy azá tegyék. Mily kevesen becsülik meg azt a sokféle áldást, melyben mindennap részük van. Michel Angelo mondja: „Kicsiségekből áll a tökéletesség — s a tökéletesség nem kicsiség. — A legegyszerűbb adományok, kenyér, bor, gyümölcs és tej újra visszahódíthatnák költői és megbecsülhetetlen jelentőségüket, ha képesek volnának megbarátkozni oly dolgokkal, melyek magukban nem közönségesek”. Gondoljunk csak arra, mi az, ha a legközségesebbet nélkülözünk kell. Mit nem adna a vak azért, hogy láthatná a foylam ezüst csikjét végig kijönni a rét zoldjén, mit nem adna a torrás tövén fakadt virág látásáért s ezek s még sok egyebek mindennap gyönyörködtetik a mi szemünket. Az elégedettség — mondja Epicur — nem a gazdagság nagyságában áll, hanem az igények kicsiségében. S meg kell vallania mindenkinek, hogy „az életre való visszapillantás telve van ezer meg ezer elmulasztott alkalmal”.

A kötelességek teljesítésében is a legtisztább örömet találja Lubbock. A sokak által oly forrón óhajtott szabadság tulajdonképpen boldogság, mert az, a ki többé senkinek sem tartozik tetteiről számadással, az csakhamar a legelsőszabó rablancok alatt szenved, mert a szarnoki szenvedélyek, melyek ragadták, elviselhetetlenek válnak neki. Azt mondja, hogy kevés győzelem igazabb, kevés érzelme boldogítóbb a magunkon kivított abszolút uralomnál. „A ki

hangulyozza, hogy a barátot jól meg kell választanunk. Tanulhatunk tőle, biztatólag hat reánk kérszéivel meg szívével; de a hol ez hiányzik, ott a közöség tiszta időpazarlás s elmondhatjuk: „Jobb, ha idegenek vagyunk egymásnak” és kárhóztatandó, hogy baráti frigyek kötésénél nem eléggé válogatósak az emberek. Barátokká lesznek, a kik egy házbán, egy utcában laknak, a kik egy foglalkozást űznek, vagy a kik gyakran egy irányban utaznak. — Sok ilyen barátság gyakran a legnagyobb tévedésnek bizonyul. A mily nehéz találni igaz barátot, oly nehéz megtalálni a barátságot. Egy keleti példázat mondja: „Ha van barátod, keresd föl gyakra, mert hogy és tövis leginkább megterem — a járatan utakon. — A barátság nem szolgáljon ürügyül soha, hogy az önzettség álarcza alatt egymásnak kellemetlenséget mondjunk. Sokan csak akkor tudják meg, hogy volt barátjuk, amikor már elvesztették. „A ki csak egyszer állott egy barátja sirtánjánál, hogy visszazogdoljon hű szívére, mely immár örökre kialudt, a ki érezte, hogy milyen tetteitlen ott a legszenvedélyesebb gyógydás, a legőszintébb fájdalom, egy szikráját az örömeik fölgyújtania a porladó halottban, vagy jóvá tenni azt az esetleges sérelmet, melyet valaha ellene elkövetett: az örök kedni fog, hogy megbántson egy hű szívet, nehogy bűnét az elküldött hamvainál kelljen valamikor leimádkoznia.”

Természetes, hogy az angol örömet talál az idő megbecsülésében is. Azt mondják, az idő pénz — az idő több: élet. S mégis mennyien vannak, a kik lelkük minden gondolatával ragaszkodnak az élet-

*) Ilyen cím alatt jelent meg egy könyv Macmillan és Tarsa czégnél Londonban, két kötetben. Szerzője a hírneves tudós és író Sir John Lubbock.

széreny véleményünk szerint immár elődázhatlan.

A kecskeméti jogtanárok állása és helyzete hovatovább elviselhetetlen. És bocsássák meg nekünk a mélyentzített tentartó testületek, ha immár úgyszólván a 12-ik órában sürgetve emeljük föl kérés szavunkat és eszedklünk meghallgattatást; kérjük igaz ügyünknek hathatós pártfogását, jogos kívánalmainknak mihamarabbi jóindulatú betöltését.

Fentartó testületeink joggal megkövetelhetik tőlünk, hogy minden érünket és legjobb tehetségünket tanári hivatásunk betöltésének és a hazai jogtudomány művelésének szenteljük.

Akarjuk is. Tesszük is. De akarunk e mellett tisztességesen élni is, mert azt tartjuk, hogy a jogtanár csak akkor művelheti igazán a hazai jogtudományt, és csak akkor felelhet meg valójában hivatásának, ha biztosítva van számára a tisztességes megélhetés és a biztos állás.

Ma nincs egyik sem! Nincs különösen nekünk, protestáns jogakadémiai tanároknak, akik amig egyrészt a jogakadémia jelen bizonytalan helyzetében bármely perzen állásunkat veszthetjük; addig másrészt a tisztességes megélhetés feltételeivel sem rendelkezünk, mert a jelen tanulmányi és vizsgálati rend követelményben elnéptelenedett intézetünkben a tandíj- és vizsgadíj-összegek — mint az egyedül hivatásának élő tanárnak jórómán kizárólagos akcedenciája — a minimumra, átlag évenként 50—60 frtra zsugorodtak össze; az 1200 frtos törzsfizetés pedig, — lakbér és minden mellékjövdelem nélkül, — abban a társadalmi állásban, amelyet egy jogtanár elfoglal, sőt elfoglalni kénytelen, kivált ha még családja is: az elsőrendű, a legnékülözhetőbb szükségletek kielégítésére is alig elegendő.

Ily körülmények között lehetséges-e feltételezni azt, hogy kedvvel, ambícióval tudjon tanítani, előadásainak fokozatos tökéletesítésére ösztönz tudományos buvárlatokat mélyedni, s általában képes legyen hivatásának magaslatára emelkedni, főképp a már családias életet folytató jogtanár akkor, midőn mögötte és családja mögött folytonosan ott ül az „atra cura”; amidőn erejének javát, idejének nagyját az anyagi gondok, a megélhetés küzdelmei emésztik föl.

Ne irtózzunk tehát és ne is resteljük a gyermekeket nevével nevezni, hanem mondjuk ki nyíltan, hogy mi jogtanárok nemcsak tanítani, de élni is akarunk; mert csak akkor taníthatunk, ha élhetünk. Ezt a két dolgot — akárhogyan okoskodunk — egymástól elválasztani nem lehet. A tudomány sikeres művelésének mindig nélkülözhetetlen előfeltétele a tudományok művelőinek anyagilag biztosított helyzete.

Ezt az éni akarást ne méltóztassanak hát tőlünk rossz néven venni. Ne méltóztassanak bennünket félreérinteni avagy megítélni, amidőn anyagi helyzetünket — minden szellemi működésnek egyedüli alapját — javítani, gyarapítani igyekszünk.

Mert hogy mennyire jogosultak ide irányuló törekvésünk, bizonyítja az, hogy az ország 11 jogakadémiája közül — talán az egy máramaros-szigeti kivéve — a mi jogakadémiánk tanárai vannak a legrosszabbal fizetve; holott tőlünk is ugyanazon kvalifikáció és ugyanazon szellemi szolgáltatás követeltek, mint másutt.

Legyen szabad e tekintetben bemutatni a többi jogakadémiai igazgatóságai részéről az irányban rendelkezésünkre bocsátott hivatalos adatokat.

1) A pozsonyi kir. jogakadémia rendes tanárainak a szolgálati évek szerint idősb fele évi 2000 frt, ifjabb fele évi 1500 frt törzsfizetést élvez. Ezen felül minden rendes tanárnak van 100—1000 frtban megállapított ötéveses fizetési pótléka; évi 200 frtnyi, az igazgatónak 300 frtnyi lakbérilletménye. Minden rendes tanár az 1885. XI. t.-cz. értelmében rendes nyugdíj-jogosultsággal bír és tehát 30 évi szolgálat után az akkor húzott teljes fizetéssel nyugdíjba léphet. A befolyó tandíjakból csak 5% vonatik le a tanulmányi alap javára, — a tenmarad 95% a tanárokat illeti; úgy szintén a vizsgadíjak is egészen a tanári kar javára esnek.

2) A kassai kir. jogakadémia rendes jogtanári fizetési évi 1500 frt; lakbér 200 frt; igazgatóé 300 frt; minden betöltött ötédi rendes tanév után a fizetési pótlék 100 frt; az 1885. XI. t.-cz. szerint rendes nyugdíj-jogosultság; a tandíjak 95% ja, a vizsgadíjak egészen a tanári kart illetik.

Ugyanezen javadalmazásokban részesülnek a nagyvárdi és győri kir. jogakadémiák, valamint az egri érseki és pécsi püspöki joggyeomok rendes jogtanárai.

3) A kassai kir. jogakadémia rendes jogtanári fizetési évi 1500 frt; lakbér 200 frt; igazgatóé 300 frt; minden betöltött ötédi rendes tanév után a fizetési pótlék 100 frt; az 1885. XI. t.-cz. szerint rendes nyugdíj-jogosultság; a tandíjak 95% ja, a vizsgadíjak egészen a tanári kart illetik.

Ugyanezen javadalmazásokban részesülnek a nagyvárdi és győri kir. jogakadémiák, valamint az egri érseki és pécsi püspöki joggyeomok rendes jogtanárai.

4) A debreczeni ev. ref. jogakadémián a rendes jogtanárok törzsfizetése évi 1400 frt, lakbéré 300 frt; továbbá 63 frt u. n. bor-deputatum és 34 köbméter tűzifa házhoz szállítva, amely mellékjövdelemmel együtt a törzsfizetés és lakbér legalább is 2000 frtra tehető. A vizsgadíjak egészen a tanári kart illetik. Ötéveses pótlék nincs. De ez utóbbival rokontermészetű azon előny, melyben a korosabb tanárok részesülnek; nevezetesen önálló tanári lakokban nyerne szállást, amelyek mindenike után még szántóföld is jár. Egy ily önálló tanári lak értéke évi 5—600 frtra becsülhető; a ház utáni földék jövdelem pedig 100—150 frtban vehető fel, végül minden tanár rendes nyugdíj-jogosultsággal bír. 30 évi szolgálat után 1000 frt nyugdíjat, özevige 600 frt nyugdíjat kap.

5) A sárospataki ev. ref. jogakadémián a rendes jogtanárok törzsfizetése 1400 frt, lakbéré 200 frt. A vizsgadíjak egészen a tanári kart illetik. A munkaképtelenné vált tanárok a várostól évi 600 frt nyugdíjat kapnak; e mellett a tanári kar által alapított nyugdíj-intézetből a működő tanárok 25 évi szolgálat után évi járadékot, a munkaképtelenné vált tanárok, valamint a tanár-özevige és árvaék segélyt hűznak. A járadék és segély évi összege ez idő szerint egyformán 200 forint.

Nemesak a vad népek, de úgy látszik, hogy a régi görögök sem igen ismerték a családi élet kedélyességét. De azt a nyers szenvedélyességet, a mellyel a vadember nászúnnepére megy, mégis többre becsüli Sir John, mint a mai hidegen kiszámított házasságokat. A vagyonért nőül vett aszszonyt Wainemoin aranyból vert teleségéhez hasonlítja, a kit semmi áldozat, semmitéle tüz nem tudott fölmelegíteni. De eltekintve a hidegségtől, az emberek sok semmisséggel keserítik meg életüket: félreértés, néhány heves szó, melyet gyurnak, formálnak, míg végre egészen más értelme, nagyobb jelentősége lesz, mint mikor kimondották. S mennyivel boldogabb lenne sok ház, ha benne szeretet laknék, melyről Pál apostol mondja, „Mindent elvisel, mindent bír, mindent remél, mindent tűr.”

Sir John a tudományt nagyon magasra becsüli. Tudja, hogy mit eredményezett eddig a reszkette vária azt, a mit még majd napvilágra hoz. Nem kétkelhetik senki, hogy a természettudósok még esodadolgokat tagnak földteríteni!

A nevelést is az élet örömeihez sorolja, ha az olyan irányban történik, hogy nem lesz gyűlöletes a gyermekekre. O olyan nevelést akar, a mely a gyermeket igazán érdekelje s a sziléstől az élet utolsó napjáig tartson. Azt hiszi, hogy a klasszikusok iránt az iskolákban inkább gyűlölet ébresztenek, mint szeretet s Byronnal minden iskolás fű elmondhatja: „Isten vedd Horáez, a kit gyűlöltél egykor.” Végül Sir John Bacon a mondásával gyönyörködteti olvasóit: „Nincs nagyobb öröm, mint az igazság örtrornyán állani.”

5) Az eperjesi ág. ev. jogakadémián minden rendes tanár évenként annyi 70 frtot kap, ahány órája van átlag hetenként; és miután a rendes jogtanárok heti átlagos óra száma 14-ben állapították meg; ezen kules szerint egy rendes tanár évi jutaléka 980 frt. A vizsgadíjak egészen a tanári kart illetik. Ezen felül a tandíjak 50% illeti a rendes tanárokat, és minden rendes tanár két öl tüzifát kap. Ezekkel együtt legkevésesebb 1200 frtra rüg tel ott a tanári fizetés.

6) A máramaros-szigeti ev. ref. jogakadémián a rendes tanárok fizetése 1000 frt. A vizsgadíj egészen őket illeti.

A felsoroltakból láthatólag az ország többi 10 jogakadémiája közül 8-ban a tanárok jóval magasabban vannak dotálva, mint a miénkben; az eperjesi és máramaros-szigeti pedig körülbelül a miénkkel áll egy színvonalon; ánde tekintve azt, hogy úgy az eperjesi, mint a máramaros-szigeti akadémián jelentékenyen magasabb a joghallgatók száma, mint nálunk, amely körülmény a tandíj- és vizsgadíj-összegek szintén tetemesen emeli: nem messze állunk az igazságtól, ha azt mondjuk, hogy aránylag a mi jogakadémiánk tanárai vannak fizetés dolgában a legmostohább helyzetben.

(Vége köv.)

A külvizek.

Ma napság már az eddigi „Vadvizek” néven ismert romboló elem hatását csak Csongrád város határetébe ismerté csak bizonyosságában, mely most már külvizek név alatt ismerve, s valahol Budapesthez nem távol erede, rövid néhány év alatt névszer borította el Vidre és Csukás erek meze alatt az ezen erek mentében eső föld-birtokosok földjeit nemcsak, de olykor még a tanyaí épületek is áldozatul estek ez elemnek.

Igen természetes tehát, hogy Csongrád város volt az, mely a többször ismétlődött vízveszélyben a legmélyebb fájdalommal kiáltozta a jaj szavakat. Csongrád város volt az, mely országos képviselője által végre is egy törvényjavaslatot ajánlott a kormány-nak s a javaslatból törvény lett, mely az, hogy kiki igya meg a maga vizét, illetve a kiki szenvedje legalább addig, míg az a lepadt Tiszába lebecsülhető lesz, minthogy meg is nagy lelkeltenség — pardon e kifejezésért! — kívántatik ahhoz, hogy két megye is azon város területére bocsássa fakadó külvizét, mely épen ekkor, vagy ilyenkor küzd élethalál-harozat a Tisza bősé árja ellen.

Kellett hát itt tenni valamit, s így született meg a törvény, hogy a vadvizek, külvizek fokozatos elzárása által mentessék meg nemcsak Csongrád város határa egy része, de a védgátak is, melyek a vadvizek odarohanása által hátulról szarmadtának meg, s így a két víz közé szorult védgát csakhamar szétmállának s védelemre képtelenné bizonyulna be.

Ezen érdeemben tartottott egy Csongrád város és Pestvármegye, illetve az érdekeltek által f. hó 4-én a csongrádmezei alispán elnökle által Csongrád városába tanács-teremben egy értekezlet, hol is a kecskeméti kiküldött városi ügyész felszólalván, azon nézetének adott kifejezést, hogy ezen tokozatos elzárás költséget bárki viselheti, de igazság szerint azok nem viselhetik, kik a víz elzárása miatt már ügyis ennek föld-zuzadása által károsodva vannak, mely más szóval annyit tenne, hogy a pestmegyei birtokosok, kik a fakadó vizek mentében laknak, maguk károsítsák meg magukat. Ez indítvány általános helyeslesre talált. Ez így egyszerűen tekintve méltányos kívánság is volna, de hogy az árvízi kalamitásokkal szüntelen küzdő Csongrád város viselje ezen terhet is, azt nem lehet tőle kívánni, de nem is bírni!

De menjünk csak ezen dolognak a praktikumbá s vizsgáljuk meg, hogy nem leend-e beleszorítva a vízmenten lakó birtokosság, hogy védje a lerohanó vadvizek ellen birtokait! Tegyük föl, hogy a törvény értelmében Csongrád város a határan elzárja a vízfolyást, amikor Desöffy szomszéd Kiszállási birtokosra rohanna az egész víz! Bizony elzárja határat Desöffy is. Ha ő elzárta akkor a félegyháziakra dől a víz, biz elzárják ezek is a vízfolyást. Igen, de akkor Kecskeméten tolu össze a víz. Biz elzárja azt Kecskemét is, és így tovább kiki védő birtokát ahogyan tudja! Az azután hiú remény, hogy majd — mint az értekezleten is hangsúlyoztatott — kárpótlást követelnek az illetők, mert ezek legnagyobb joga az agyon zaklatott Csongrád városnak volna, mely a vadvizek reabocsátása által — részben birtokosait tekintve — tétetik tönkre! . . .

Van itt egy kiségitő mód, melyet a kiszállási birtokos Desöffy Ottó vetett föl, melyet az értekezlet figyelemre sem méltatott, mely pedig örökre megszűntetné a fokozatos elzárás költséges és káros munkáját; ugyanis:

Mintegy négy-öt éve Váky állami mérnök méréseket tett, hogy a Kecskemét

felől lerohanó vadvizek az úgynevezett Bukros réthe a Takácsréti téjékn vezettessenek be. Miután pedig ezen ré nem mentesített rész, tehát ide minden akadály nélkül egy csatornán levezethetők a Vidre és Csukás vizei annál is könnyebben, mert ezen tájék már oly magasan esik a vízszin fölött, hogy semmi veszélytől tartani nem lehet. „Mehalt Mátyás Király oda az igazság!” Mehalt Váky, oda van a csatorna eszméje is vele. Voltak ugyan, kik pár szóra érdemesítették ez eszmét, de azon kifogást tették, hogy homokos levén a talaj, alkalmatlan volna csatornázásra.

E sorok írója egy szerény laikus, de nem hiszi azt, hogy a mérnöki tudomány ne tudna azon segíteni, hogy ha homokos, vagy tán tövényes a talaj! hogy ez mégis használható csatorna lenne a pestmegyei vizeknek minden időben lebecsülhetőására a nevezett helyen közel Alparhoz.

Midőn Desöffy Ottó nagybirtokos fölvetette, illetve fölajátotta ez eszmét, e sorok írója lelkesült „helyes” kiáltott reá, mire egy kiküldött ráfordított, hogy „könnyű azt mondani, hogy helyes, de ki viseli a költségeket?” erre e sorok írója azt felelte: „Aki a másik költéséget fedezi, az fogja ezt is viselni!”

Nem lehet tehát eléggé melegen ajánlani néhai Váky mérnök tervét — mely úgy tudom meg van a miniszteriumnál — hogy egy csatornába vezettessenek be ezen Kecskemét-videki vadvizek s Alpar alatt a csongrádi Bukros nevű mentetlen részbe vezettessenek le.

Az illetők büles figyelmébe ajánlom Váky indítványát! Tessenek ezt bővebben megvizsgálni, s ha sikerülne, nem lenne többé fokozatos elzárásra szükség!

Sohlyá Antal, csongrádi lakos.

KÜLÖNFELEK.

— A törvh. közigazgatási bizottság tegnap, azaz f. hó 16-án tartotta rendes havi ülését, melyről lapunk jövő számában referálunk.

— A váro tanács a községi népiszkolákba való beiratásokra vonatkozó hirdetményt teszi közzé: „Kecskemét h. város községi népiszkoláiban a tanulók beírása az 1890—91-ik iskolai évre folyó évi szeptember 1-ső napjától ugyancsak szeptember 10-ikéig lesz. Fölhívhatunk tehát az összes lakosok, hogy ezen idő alatt az 1868. évi 38. törvényezik 1. és 49. szakasza értelmében mindazon gyermekeiket, illetőleg fogalmoltjaikat, kik a most folyó 1890-ik évben betöltik 6., 7., 8., 9., 10. vagy 11-ik életévüket, vagyis akik 1884., 1883., 1882., 1881., 1880. és 1879-ben születtek, annál inkább is beadják az iskolába, mert különben az 1868. évi 38. törvényezik 4. szakasza értelmében fokozatos bírságolás által fognak erre kényszerítettü. Megjegyzendők meg a következők: 1) Mindazon fiúk és lányok, kik még 12 évesek nincsenek, de a negyedik osztályt már elévették, tartoznak az ötédi osztályba a főt megjelölt idő alatt beiratkozni, ha csak a gimnázium, reálisokola, felső népiszkola vagy polgári leányiskolába nem járnak. 2) Azok, kik a folyó 1890-ik évben töltik be 12., 13. vagy 14-ik életévüket, az ismétlő-iskolába kötelesek járnai, ha csak az iparos inas-iskolába, felső népiszkolába, reálisokolába, gimnáziumba, avagy a polgári leányiskolába nem járnak. Az ismétlő-iskola kezdetéről külön hirdetés fog kibocsáttatni, előre is megjelyezve, hogy az ismétlő-iskolába 12 éven aluli fiúk és lányok nem vétnek föl, mert az ilyenek még a mindennapi iskolába tartoznak járnai.”

— **Emlékirat** a kecskeméti ev. ref. jogakadémiai tanárok fizetésének rendezése és javítása tárgyában. Ily ezim alatt kezdte meg lapunk mai száma azon elaboratum közzését, amelyet a helybeli jogakadémia tanárai, a jogakadémiát fenntartó testületekhez, u. m. a dunameléki reform. egyház-kerülethez, a kecskeméti reform. egyház-közönségéhez és Kecskemét város törvényhatóságához intézve készítettek. Az emlékirat a tanári kar megbízásából Dr. Kovács Pál jogtanár szerkesztette; a tanári kar azt még június hó 12-én tartott ülésében elfogadta és letárgyalta; a jogakadémia igazgató tanácsa pedig június hó 2-án tartott ülésében Dr. Szeless József elnökle alatt, Csilléry Benő, Györfly Balázs, Horváth Dóme, Dr. Kovács Pál, Lestár Péter, Meszáros János és Tóth István jogakadémiai tanács tagokból álló bizottságot küldött ki, azon felhatalmál megbiztatással, hogy a bizottság az emlékiratot letárgyalva, véleményes jelentése és javaslata kapasán terjessze egyenesen a három tentartó testület elé. A nevezett bizottság az emlékiratot f. hó 13-án tartott ülésében le is tárgyalta, egész terjedelmében, minden módosítás nélkül elfogadta s legmélyebb ajánlással a tentartó testületekhez feltérjeszteni határozta, — azon véleményes javaslatának kifejezése mellett, hogy a tentartó testületek között, a jogakadémiát illetőleg fentörző szerződéses viszony

természetből kifolyólag legezdravezetőbb lenne, az emlékiratot előbb a tentartó testületnek által, saját kebelükön külön-külön kiküldendő bizottság tenné közös tanácskozmány tárgyává és a végleges határozatot a tentartó testületnek csak ezen közös bizottság véleményes javaslata alapján hozná meg. Együttől kifejeztetett az aug. 13-án tartott bizottsági ülésben azon óhaj is, hogy tekintettel a tárgy fontos, közérdeklő voltára, az emlékirat a helyi lapok útján közzétessék és majdan a tentartó testületnek (egyházköri közgyűlés, helybeli reform. egyháztanács; Kecskemét város törvényhatósági bizottsága) tagjai között történendő szótészatos céljából sokszorosítottassék; ennek eszközölésével a jogakad. tanács elnöksége bízott meg. — A munka részéről igen helyesnek tartjuk a jogakadémiai tanács ezen intézkedését, mert az oly fontos kérdéssel szemben, mint amint a szóbanfoglalt emlékirat felől, mindenesetre megvárhatja a nagy közönség és megvárhatják különösen a tentartó testület alkotói elemel, hogy a felől a nyilvánosság útján már jó levele tájékoztatás nyerve nek s az ügyet, mikorára az tárgyalás alá kerül, alaposan megismerhessék. — Mi a kérdést szintén oly fontosnak tartjuk, hogy ahoz alkalmilag erdemlegesen is hozzá fogunk szólni.

— **A székfőőr.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Tekintetes szerkesztő úr! A „Kecskeméti Lapok“ 32. számában közölt, újdonsági rovataiban olvastam, mintha én a székfőőr fűrdőnél, majdnem gorombaságig viselkedném a tisztelt közönséggel szemben; ime az alább írt néhány sorban megírom, hogy mi vezethette czikkirő urat arra, hogy ellenem és az úszómesterek ellen írjon, kérem ezt közzé tenni. Mult hét folyamán naponta igen sok fűrdő vendég volt, mind a női, mind pedig a férfi osztályban, s naponta lettek az urak figyelemzetve a női úszómester által, hogy ne nézzenek át, ez különben magában nem nagy baj, mivel a víz annyira leapadt, hogy át lehet látni, de hogy a férfi osztályból annyira vakmerőségig vittek a dolgot, hogy még át is buktak többen a víz alatt, a nők meg botránkozására: a többek közt egy férfi megfogta egy nőnek a lábát úszás közben, ekkor a női osztályból negyed izben jött egy kérés hozzám, hogy távolítsam el azon illetleneket, a kik átisszani merészelnék, így mentem be a férfi osztályba, a férfiakhoz semmit sem szólva, hanem komolyan felszólítottam az úszómestert, hogy hát minek van ő ide rendelve, ha még ezen botránnyt sem látja meg, elmondtam az úszómestereknek, hogy ha még egyszer figyelemzetésére el nem hagyják a rendetlenkedő a kerített, írja fel a nevéket, és én be fogom a kapitányságnak szolgáltatni. Ime ebből állt a czikkirő úr ellenem írt gorombaság, itéleten a tisztelt közönség. A mi pedig a kabinokot illeti, hogy csak protekció útján lehet a huszadik számig kapni, az sem áll, mert csak azon esetben küldi a ruhataros hátrább a fűrdőköt, ha gyerekek; telőnteknél nem tesz különbséget. Csónakázás pedig általában el van tiltva, mikor fűrdők vannak. Kecskeméten, 1890. év augusztus hó 14. Jeszzenszky Mihály, székfőőr pénztáros. — Szívesen adunk helyt e soroknak és csak örvendeni tudunk azon, hogy az illetők „csaknem a gorombaságos menő magukviselőitől” terjesztett hírek túlzottak. Mindenesetre ajánljuk azonban az illetők közegeknek az előzetes viselkedést, melylyel a közönség iránt tartoznak, így legalább nem lesz semmi ok a kölcsönös panaszokra.

— **Az immunis homoktalajú szőlőtelepek** mikénti megállapításának és a szőlővessző forgalom tekintetében íly telepek részére biztosított forgalmi kedvezmények szempontjából való nyilvántartásuknak szabályozása tekintetében a földművelésügyi miniszter körrendeletet adott ki, melynek folytán felhívta mindazok, kik szőlővesszőket vidékre eladni kívánnak, hogy szőlőtelepeiknek hivatalosan filoxera mentessé nyilvánítsa iránt folyamodványait folyó évi auguszt. hó végeig az illetékes hatóságok nyújtsák be.

— **Püspöki látogatás.** A jövő hó első felét a váci püspök Csongrád megye városai s községeiben tölti el. És pedig szeptember hó 3-án érkezik Félégyházán at Csongrádra, hol 6-ig marad, innen Szentesre rándul, hol 7, 8 és 9-én végzi apostoli munkáját, 10-én Mágocson, 11-én Derekegyházán, 12-én Szegváron bermal. 13, 14. és 15-én Mindszentben osztja ki a bermalás szentséget és ugyancsak 15-én délután átmegy H.-M. Vásarhelyre, hol 16. és 17-én időz s még 17-én visszandul szekvárosra felé.

— **A székfőőr nyári fűrdő látogatottsága.** A székfőőr zárt uszodát ezen fűrdővezetőség legújabb kimutatása szerint, a folyó évi május hó 24-től aug. 15-ig 4480 felmött egyén, 1734 gyermek használta, míg a külső 2 kros fűrdőben ezen idő alatt 7006 ember fűrdött meg; ekként a két fűrdőben augusztus hó 15-ig összesen 13230 emberfűrdött.

— **Kölcsy Ferencnek,** a lángszavú szónok, lelkes honfi, hazafiás költőnek nagy nevéhez méltó szobrot szándékozik a gróf Károlyi István emlékeletére által működő szobor-bizottság emelni Nagy-Károlyban. Szatmárvármegye ősi székhelyén, mely czélra már eddig szép, de a nemes czél megvalósítására még mindig kevés, összeg gyűlt össze. Kérjük azért hazafiás érzelmű olvasóinkat, hogy a Kölcsy-szobor felállításához adományaikkal hozzájárulni sziveskedjenek.

— **Tanfolyamok posta és táviradivatali segédítztek kiképzésére.** A m. kir. posta- és táviradivagazgatóság a kereskedelemügyi miniszter következő hirdetésnyét teszi közzé: A m. évi október hó 17-én 50693. szám alatt kibocsátott rendeletlem értelmében a m. kir. posta és táviradivagazgatóság a kezelési szolgálatra alsóbb fokozatban 500 firtól 700 firtig emelkedő évi fizetéssel és a szabályszerű lakpénzzel a XII. díjosztályban alkalmazandó posta- és táviradivagazgatóság kiképzésére Budapest és Zágrábban, esetleg, kellő számú jelentkező esetén, a többi posta- és táviradivagazgatóság székhelyén (Kassa, Nagy-Szeben, N. Várad, Pécs, Pozsony, Sopron, Temesvár) t. évi október hó 1-től kezdve hat hóra terjedő tanfolyamot nyitok. E tanfolyamra halgatókat felvételnek: 1) Első sorban az 1873. évi II. t. cz. 5. § értelmében kisebb hivatalnokai alkalmazásra igazolvánnyal bíró kiszolgált katonai altisztek; 2) postamesteri vagy kiadói minőségben kitogasztalanul szolgált oly férfiak, kik a gimnázium, reálisokola, illetve a polgári iskola negyedik osztályát, vagy más iskolát megtelelő osztályát, katonaknál, kik a kezelő altiszti iskolát végeztek; 3) végre a minősítéssel bíró más férfi jelentkezők. A felvételre még megkívántatik annak igazolása, hogy az illetők legalább 18-ik életévüket betöltötték; magyar állampolgárok; a magyar, illetve a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, feddhetlen előéletűek, posta- és táviradivagazgatásra testileg alkalmasak, mely körülmény közhatalosi orvos bizonyítványával igazolandó. A tanfolyam hallgatói, a kisebb hivatalnokai állásra igazolvánnyal bíró katonai altisztek kivételével, beiratási és tandíjban husz (20) firtot kötelesek fizetni. Felhívom ehhez képest mindazokat, kik e tanfolyamok valamelyikébe belépni óhajtanak, hogy sajtókezelő, magyar, illetve horvát nyelven írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt kérelmüket t. évi szeptember hó 15-ig, és pedig a már alkalmazásban állók rendes előjárásúak útján a szolgálatban nem állók az illető főispán vagy polgármester közvetítésével, azon posta- és táviradivagazgatóságokhoz, hol a tanfolyamot hallgatni kívánják, nyújtsák be, kijelentvén folyamodványukban azt is, hogy a mennyiben kellő számú jelentkező hiányában csakis Budapest és Zágrábban tartatnék tanfolyam, e tanfolyam valamelyikébe leendő felvételüket is kívánják-e?

— **Balog Bandi zenekara** több heti túlvöllet és körút után e napokban érkezett vissza városunkba. A zenekar több időt töltött Aradon, hol sok erkölcsi, de aránylag kevés anyagi sikerrel működött. Az aradi lapok dicsérettel emlékeznek meg a banda „fűlbemésző”, ügyes játékaról, mely a a magunk részéről is külön dicséretre nem szorul.

— **Gyermekelődás.** Egy pár apró fiúból, leányból álló kis társaság a kánikula forró napjait arra használta föl, hogy egy kis gyermek-szindarabot adott elő, A divatos leánykát. Előadásukért belépti díjat is szedtek, s az így begyűlt összegből 10 firtot, mint tiszta jövedelmet, az izr. nöegylet-pénztárra juttattak. Az izr. nöegylet választmányára indítva érzi magát, hogy a jótékony czél nevében hálas köszönetét fejezte ki úgy Feldmayer Ignác úrnak, mint a kinek családja körében az előadás vége ment, mint az apró műzsaifiaknak, a kiknek lelkesen a jótékony iránti hajlam oly korán ébred.

— **Csere-gyermekek.** A rescizai magyar nyelv-terjesztő egyesület megbízásából Klaubert János, községi tanító gyermek cseréket közvetít. Ajánljuk őt az érdekeltek szülőik figyelmébe.

— **A budapesti állami közép-iparis-kolában** (Népszínház-útcza 8. sz.) a jövő iskolai évre a beiratásokat szeptember 1-től 10-ig tartják. Az intézetnek 5 szakosztálya van: építészeti, gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari. Felvételi feltételek: négy gymnasialis, reál vagy polg. iskolai osztály végzése jeles vagy legalább jó eredménnyel s legalább egy isk. szüneti gyakorlat a választandó szakban. Nem jeles vagy jó osztályzatú tanulók felvételt vizsgát tesznek. Szükséges iratok: az I—IV. középiskolai osztályokról szóló isk. bizonyítványok, hitelesített munkabizonyítvány, orvosi és himlőoltási bizonyítvány. Leírtendő díjak: az építészeti szakosztályban összesen 22 firt, a többi szakosztályokban 27 firt.

— **A magyar orvosok és természet-tudósok jubiláris vándorgyűlésén** Hanusz István, főreáliskolai igazgató úr, a földrajzi irodalom e kiváló művelője, ma tart Aradon felolvasást „A Tisza törekvéséről nyugatra”. E vándorgyűlésen városunkból még Dr. Kecskeméti Sándor úr is vesz részt.

— **Betöréses lopási kísérlet.** Farkas János XI. tizedbeli lakos házában f. hó 11-én héttől éjszaka ismeretlen tettesek éjjelkor az útczai ablakvasat kitesztve, már a szobába akartak hatolni, — jöllehet a házbeliek az udvaron aludtak — midőn a szomszéd juhász által, ki ugyanakkor hajtotta haza nyáját, elriasztattak. Az ilyen igazi kapezabetyárok, kik munkaidején is ilyen dolgokkal foglalkoznak, több figyelmet érdemelnek a rendőrség részéről.

— **Népszámlálás.** Egy évtizede már mőia az utolsó népszámlálás végrehajtott. Miután a nemzeti élet folytonos változása és fejlődése szükségessé teszi, hogy a népesség állapítás kiintéző számlás időnkint és legalább minden tíz évben ismételtetnek, ezért a törvényhozás új népszámlálást rendelt el. A törvény végrehajtásával megbízott kereskedelmi miniszterium ennek folytán; a törvény végrehajtása iránt körrendeletet bocsátott a törvényhatóságokhoz, melyben azokat a népszámlálás körüli intézkedések haladéki nélküli megtételére hívja fel. A népszámlálás az 1891. évi január 1-től 10-ig terjedő idő alatt fog keresztül vitetni. A miniszter úr körrendeletében felhívja a figyelmet a törvényhatóságoknak arra, hogy a számlálási ügyneköül a köz- és bizalmat bíró, az ügy fontoságát felgöni képes, és érte lelkesülni tudó férfiakat válasszanak; ne hogy a népszámlálási munkálta az ország valamely vidékén azon balhelt találkozzék, mintha az oly czélzatú puhatalás akarna lenni, mely új terhek kiszabására vagy adó felmentésre vezethetne. Az ügy fontoságát tekintve nagyon kívánatos, hogy a számlálással megbízandó egyének megválasztása körültekintő figyelemmel történjék.

— **Rendőri hír.** Lapunk mult számában közölt azon híreknek, hogy özv. Laczai Sándornétól 146 firt ellopott, azzal igazítjuk helyre, hogy a pénz még eddig nem került meg. Bíró Sándor, cizmadián us, terhelő körülményeknél fogva átadott ugyan a fenytő törvényszéknek, de a pénz hovaforrásáról és holletéről vallomást nem tett.

— **Népmozgalmi kimutatás.** A tisztifőorvis hivatal kimutatása szerint született, a város területén folyó hó 3-tól 9-ig 37 gyermek, ez idő alatt elhalt, 36 egyén, — a szaporulat ekként 1. — Az egészségi állapot kielégítő.

— **Leforrázta magát.** Szenási Eszter napszámosnő 3 1/2 éves leánygyermeké Eszter, folyó hó 15-én délelőtt, még édes anyja a tűzhelytől távozott, egy nagy fazék forró vizet magára rántott; a kapott égési sebek következtében még az nap meg is halt, hullája boncoltatott.

— **Öngyilkosság.** Vég Ilona 18 éves hajadon eszéledeány folyó hó 11-én gyufaladatot ivott, minek következtében folyó hó 15-én esti 8 órakor meghalt. A mérgezésről a rendőrség folyó hó 12-én nyert tudomást, s a leányt azonnal gyógykezelés alá is vétette, de már segíteni nem lehetett, miután a gyilkos folyadék az öngyilkos belső részét teljesen összeégette. Öngyilkosságának okát adta elő, hogy egyik cseleltársa becüsléteben gázolódott s azt elviselni nem tudván nyult a gyilkos folyadékhoz. A jobb sorsra érdemes leány hullája rendőrileg boncoltatott.

— **Új petróleum-forrás.** Mehádia köz-egében, egy odaváló lakos udvarán a mult hónapban kúttársz közben egy rendkívül dús tartalmú petróleum-forrásra akadtak, melynek kiaknazását hallomás szerint egy bécsi cég már is kezébe vette.

— **A szentesi főgimnázium,** mely eddig csak hat osztályú volt, a város képviselő-

ségének dicséretre méltó áldozatkészsége folytán, nyolcz osztályú teljes intézettel egészítették ki; ennek folytán már a most bekövetkező tanévben a hetedik osztály fog megnyitni.

MOZAIK.

Megnyugtatás. — Hadnagy (a szolgájához): Hallod-e fiemkő, mi dolog az, hogy te zsebkendővel törölgeted a poharat? Szolga: Bocsnátot kérek, hadnagy úr, csak az én zsebkendőmmel tisztitom, nem piszkolom vele a hadnagy urat.

A kinainak ez a főközmondása: „Pert nyerni annyit, mint egy tyúkot kapni, de egy ökröt érte adni.”

ÜZLET.

Piaci árjegyzék.

1890. augusztus 14-én.

Tiszta buza metermázsánként.	6.60 krtól	6.80 krtig.
Kétszer	5.90	6.—
Rozs	5.40	5.50
Árpa	5.70	5.80
Zab	6.—	6.10
Tengeri kecskeméti mm.	6.10	6.20
Tengeri bántói	6.10	6.20
Köles metermázsánként	5.50	5.60
Krumpli	1.50	1.60
Széna	2.10	2.30
Szalma	—	1.—
Szalonna	—	—54

Felolós szerkesztő: **HABINA JANOS.**

NYILTTÉR.

Színes selyemszöveteket 60 krtól kezdve 7 firt 65 kr-ig meterenként — sima és mintázott (mintegy 2500 különféle színben és rajzban) — egész ruhákra vagy darabonként portósan vámantesen küld **G. Henneberg** (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára **Zürichben.** Minták postafordultával. — Levelekre 10 krajczár bélyeg kell. 3

Czollner-közön Dömötör Sándor közjegyző-úr szomszédóságában levő 130 út jókarban levő

szőlő és földbirtok

szabadkézből eladó.

Bővebben értekezhetni tulajdonos özv. **Máyerffy Jánosné** aszony-nyal folyóká-útcza 104. sz. alatti házában, hol igen kényelmes úri lakás is van kiadó

Penzintézetek és malmok részvényei, valamint földbirtokok és egyéb ingatlanok eladását és vételét közvetíti alulírott.

Jelenleg van eladó:

Részvények:

- 5 db Sertshizláló gözmalmi részvény.
- 2 db József gözmalmi részvény.
- 5 db Kecskeméti központi tak. pénz. részvény.

Ingatlanok:

560 hold Ágasgyházán.

Kerestetik vételre:

- 10 db Keresked. iparhitelintézet és Népbanki részvény.
 - 10 db Kecskeméti gazdasági gözmalmi részvény.
 - 3 db Kecskeméti takarékpénztári részvény.
- A magyar általános takarékpénztár részvénytársaság (Bpest) megbízásából elárúsi különféle sorsjegyeket részletteltesre.

BLEYER ADOLF

II. tized, Szécsényi-útcza 2. sz. 11(26—13)

COGNAC.

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy helyben **Dávid Bertalan** úrnak a „Fekete kutyához” címzett fűszer és gyarmatárú fizetésben

cognac-bizományi raktárt

tartok, honnan gyáram termékeinek kicsinybeni elárúsítása történik.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve,

tisztelettel

Hacker Ferencz.

166 (26—1)

COGNAC.

Árverési hirdmény.

Alulírt kiküldött részéről ezenel közírré tétetik: miszerint a néhai **Horváth Antal és neje** hagyatékához tartozó **VIII ik tized, 171. népszerűségi ház** a 3185/1890. számú árvaszéki végzés értelmében nyilvános árverés útján örök áron eladandó lévén: árverési határidőül **1890. évi augusztus hó 22-ik napjának reggeli 9 órája** az **árvaszéki helyiségbe** kifizetik azzal: az árverési feltételek addig is alulírottánál, a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kecskeméten, 1890. évi augusztus 12-én.

Dr. Csulyok Béla,
árvaszéki h. ülnök.

Alulírottak **Alpár** pusztában 112 holdból álló

földbirtoka

örök áron eladó; vagy hat évre haszonbérbe kiadó.

Kun Kálmán,
mérnök.

159 (3-2)

Hirdetés.

A kecskeméti takarékpénztár-egyesület tulajdonát képező, 4. tized 7. és 42. számok alatt fekvő ú. n.

KOHN-féle emeletes ház,

melyben jelenleg a postatávirda hivatal van elhelyezve, előnyös feltételek mellett szabadkézből eladó. Erre nézve bővebb felvilágosítást ad a fent nevezett pénzügyintézet

igazgatósa.

158 (3-2)

Szaftalan és nyomban száradó
10 m-re 1 kgr. 1 ft 50 kr.
Minden festéket beföd.
Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-íróanyagok feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.
Kapható Kecskeméten: **Gyenes és Fia** uraknál.

ÉRTESÍTÉS.

Többek kívánságára van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy ízletlem aként rendeztem be, hogy ott mindennemű saját készítményű

úri-, női- és gyermek-czipőket

készen raktáron tartok, melyek kivétel nélkül saját műhelyemben a legjobb anyagból a legszigorúbb felügyelet mellett készültek és lehetőleg mérsékelt áron adhatók el. Ennélfogva nem volna a n. é. közönség utalva arra, hogy nem szakértő kereskedőknél, Csehországban vagy ki tudja hol készült elavult és csak évtized után hozzánk került nagy részben papírból összeférezelt lábrontó czipőket bevásároljon. Hanem csekély árkülömbésség és számtalan esetben ugyanolyan ár mellett legjobb anyagból alapszerű lábbelijét szakértőnél is beszerezheti. Mert a lábbeli sokkal fontosabb szerepet játszik az emberi ruházatban, mint azt sokan képzelik. Az 1889-ik évben a párizsi világiállításba tett utazásom alkalmával ismeretségbe és összeköttetésbe jöve egy kitünő hírnévnek örvendő francia bőrgyárossal, kitől épen a napokban kaptam több száz forint árú bőrt és beszereztem ízletlem számára az **angol divatú férfi- és a párisi divatú női lábmintafákat** (kaptata), melyek a láb kényelmére nézve a czipészetben még eddig legjobbaknak bizonyultak. Ennélfogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt megrendelőim minden tekintetben kielégíthetem.

Megrendeléseket (kiváratra) a legújabb divatlapok után is eszközölök. Kapható ízletemben bürkenesök, lackok és tyúkszemintakura. Készítek gummi talpu czipőket és gipsz lábnyomatot.

A n. é. közönség a már eddig is tapasztalt kegyességébe magam ajánlva vagyok teljes tisztelettel

Szabó Lajos,
úri- és női-czipész.
Kecskemét, Nagy-Körösi-útea 9. szám.

160 (3-2)

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztók szives tudomására juttatni, hogy az általános kedveltségnek örvendő

PARÁDI VIZ

(CSEVITZE FORRÁS)

KECSKEMÉTEN

NYIRÁDY LÁSZLÓ

főraktáros cégnél valódi minőségben és mindenkor friss töltésben, jutányos árért kapható.

Kiváló tisztelettel

ő *excellentiája*

Károlyi Gyula gróf

parádi ásványvízforrások kezelő hivatala.

79 (10-9)

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Díszoklevél.	N.-Palánka, 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél.
----------------------------	----------------------------------	------------------------------	----------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF
első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár BEOCSINBAN.
Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolt-rakpart 8.
A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építőközönség kényelmére
Keckeméti GYENES S. és FIA fűszer- és vaskereskedő uraknál raktárt tartok, hol saját gyártmányú
Portland-cement és vízhatlan mész
folytonosan legjobb s egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s nyagarázat kiváratra készséggel megküldetők. 77 (20-16)

Páris, 1867. Bronz-érem.	Keckemét, 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék, 1875. Arany-érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1888. Arany-érem.
-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

A legelősb, legjobb, kipróbált barna festék a
Barthel-féle eredeti Carbolineum-mal vegítve
állandóan megőrja
A festett kerítéseket, f-bereket, raktárakat, kocsiakat, gazdasági eszközöket, padlókat stb. a rothadástól, a penészgombától és mindennemű elférgesedéstől. Az istállóknban fertőtlenítő hatása van. — Egy kiló előleges 6 negyzet méterre. Árjegyzék ingyen. A minőség jótállás mellett felülmúlhatlan.
5 kgr.-os postai csomag 1 ft 50 kr.; 100 kgr. 16 ft. Bécsből szállítva.
Karbolsav, karbolmész, és kocsikénos legelősbban. 116 (12-8) ?
BARTHEL MIHÁLY és TÁRSA vegyi gyárak.
Regensburg — Bécs X. Keplergasse Nr. 20. (Alapították 1781-ben.)
Raktár Kecskeméten: Gyenes S. és fia kereskedésében.

Házeladás.

Sík tized halasi-nagy-útea és percz-útea sarkán 24-ik szám alatti ház, melyben 4 útea padlót és egy nagy udvari szoba, két konyha, két éles- és egy nagy kamra, két pince és egy szin van; szabad kézből eladó. Előnye ezen háznak, hogy: a halasi-nagy-úteai homlokzatán szabályosan folytán még mintegy 20-25 negyzeg öl területet nyer.

7-ik tized, kis templom téren, 29-ik szám alatti ház, mely két lakrészből áll; az egyik lakrészen van 4 padolt szoba üvegezett nagy előcsarnokkal, egy udvari szoba, egy éles- és egy nagy kamra, pince, egy kezi éleskamra és konyha, egy kis és nagy udvar gazdasági épületekkel, szimel, istállókkel, mosókamra, szivattyú kút és cementtel kirakott két répa- és krumpil-verem. Ezen ház a város legelősbésége és legnagyobb térségen kényelmes berendezéssel nagyobb úri családok, gazdálkodók, vagy bármitféle közművelődési intézetnek, iskolának, hivatalnak, vagy vendéglőnek igen alkalmas; kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó s azonnal átvethető. Mindkét ház eladási feltételeiről értekezhetni

Dr. Szabó László
tulajdonosnál,
162 (3-2) kis-templomtéren, 29. sz. a. lakásán.

VÉGHLESI VERA-FORRÁS.
Házánk legtisztább, legelősb és legjobb szénsavdús, égvényes **SAVANYUVIZE.**
VÉGHLES-SZALATNÁN
(Zólyomgye.) 78 (0-9) 2
Mindig friss töltésben kapható a keckeméti főraktárban: **Nyirády László úrnál.**

Hirdetmény.
A nagy-talfai úgynevezett „irtványföldek“ — 6-12 holdas területű 10 részlet — a f. 1890. évi szeptember 29-ik napjától számítandó 6 évre, újból haszonbérbe fognak adni, s ezen ezélebl f. évi **augusztus 27-ik napján** reggel 9 órakor a helyszínén nyilvános árverés fog tartatni, melyre haszonbérletni akarók, minden egyes részlet után betendő 15 forint bántépénzzel ellátva annak kijelentésével hivatnak meg, hogy az árverés megkezdése előtt, kellő bántépénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak és hogy az összejeveteli hely a nagy-talfai csőszháznál lesz.
Kecskemét, 1890. augusztus.
Gazdászati hivatal.

104 (2-1)

Hirdetmény.

Mint hogy a szikrai közlegelőből, Alpár község határa vonalában kihasított **szőlő-földekből**, a f. év június havában megtartott árverésen még 16 részlet eladható nem volt; ugyanazért azon 2-5 holdas területű részletek eladására ezúttal másodikban, f. 1890. évi **augusztus hó 21-ik** napján reggel 9 órakor a helyszínén, nyilvános árverés fog tartatni, melyre a veini szándékozók, minden egyes részlet után betendő 15 ft bántépénzzel ellátva annak kijelentésével hivatnak meg, hogy az összejeveteli hely a tősi csőszháznál lesz.

Egyben kijelentetik még, hogy a vételár, amennyiben 100 forintot meghalad, 6% kamat fizetés mellett 10 év alatt is törleszhető, és hogy az árverésben vidékiek is részt vehetnek.

Kecskemét, 1890. augusztus 1.
155 (3-3) **Gazdászati hivatal.**

Minden dohánytösdében és diszaru-ízletben.
A legjobb szivarka-papír a valódi **LE HOUBLON**
FRANCIA STÁRTMÁST TARTALMAZ
CAYLEY és HENRY-TÖZ
1890-IK PÁRISI VILÁGIÁLLÍTÁS ÉREM.
Főraktár: KANITZ OTTÓ és társaság BECSBEN.

ÉRTESÍTÉS.
Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a városi javadalmi bizottság engedélye folytán **PALACZK-SÖR** raktárt tartok és így nálam a nap bármely szakában mindenkor friss sör kapható, még pedig Kőbányai sör üvegenként 20 kr. Pilseni sör " " 25 kr. Legalább 6 üveg rendelésénél a sört házhoz szállítottom. Ajánlom továbbá jól felszerelt ásványvíz raktáramat is.
Héjjas Mihály.
100(0-12) Biza-piac-tér.